

Centrum Innowacji Edukacyjnych w Warszawie – nowe miejsce, nowe podejście, nowa jakość.

Mirosław Sielatycki

W lipcu 2008 r. Rada Warszawy przyjęła uchwałę powołującą do życia nową stołeczną instytucję edukacyjną – Warszawskie Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń. Swoją działalność Centrum rozpoczyna z początkiem roku szkolnego 2008/2009. Jest to realizacja założeń „Polityki edukacyjnej miasta stołecznego Warszawy w latach 2008-2012”, której głównym celem jest „zapewnienie wysokiej jakości kształcenia i wychowania”. Cel brzmi standardowo, pewnie zdecydowana większość ludzi na świecie by się z nim zgodziła myśląc o szkole, do której posyłają swoje dzieci. Sukces zależy jednak nie tylko od założeń i deklaracji ale w decydującym stopniu od przyjmowanych właściwych rozwiązań, przemyślanych długoletnich działań, determinacji i ciągłości oraz dostosowaniu narzędzi do lokalnych uwarunkowań.

Centrum innowacji jest nową placówką na mapie edukacyjnej stolicy, w sensie formalno-prawnym powołane zostało jako placówka doskonalenia nauczycieli, jednak jego działalność będzie znacznie szersza, nie ograniczona do „branżowej” nauczycielskiej działalności. W naszym przekonaniu procesu edukacji nie powinniśmy segmentować, izolując od siebie poszczególne obszary aktywności głównych podmiotów tego procesu – uczniów, nauczycieli, rodziców, dyrektorów, doradców, ekspertów, naukowców, pozarządowców, samorządowców. Dlatego myślimy o tej placówce jako o nowoczesnym wielofunkcyjnym lokalnym centrum edukacyjnym.

Placówki doskonalenia nauczycieli tworzone przez samorządy gminne i powiatowe powstają w Polsce stosunkowo od niedawna, ich liczba przekroczyła jednak liczbę wojewódzkich placówek doskonalenia nauczycieli przekraczając 60 placówek. Część z nich jest typowymi placówkami zajmującymi się doradztwem metodycznym i szkoleniami nauczycieli, część łączy tę działalność z innymi aktywnościami, jak kształcenie praktyczne uczniów, szkolenia bezrobotnych itp. Warszawa w odróżnieniu od innych dużych miast (np. Gdańsk czy Wrocław) przez długi czas nie tworzyła własnej placówki, ściśle i skutecznie współpracując z placówką samorządu mazowieckiego – Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli. Przyjęta nazwa „centrum innowacji edukacyjnych” podkreśla dwa kluczowe słowa – „edukacja” i „innowacja” wskazując na ideowe założenia nowej placówki. To nie ma być coś zamiast wojewódzkiej placówki doskonalenia, ani konkurencyjna wobec niej instytucja (jak to czasami bywa w innych miastach), to będzie nowatorskie rozwiązanie, byt niespotykany dotychczas w polskich strukturach oświatowych, choć wiele jego elementów stosują już inne miasta (np. Poznań).

W najkrótszy sposób na pytanie: „po co Warszawie Centrum Innowacji Edukacyjnych?” odpowiem w 10 punktach:

1. **Tworzymy instytucję skutecznie wspierającą warszawskich nauczycieli i kadry oświatowe w rozwoju zawodowym** (25 tys. nauczycieli plus 10 tys. pracowników obsługi, w tym

samorządowe kadry zarządzające oświatą). Oferty wojewódzkiej placówki doskonalenie nauczycieli (pomimo ich dobrej jakości) nie są w tym zakresie wystarczające, bowiem to samorząd warszawski a nie mazowiecki ma lepsze rozeznanie w potrzebach stołecznych szkół i nauczycieli. Centrum Innowacji pozwoli na skuteczniejsze podnoszenie jakości pracy nauczycieli, co jest szczególnie ważne w kontekście ambitnych zadań „Polityki edukacyjnej Warszawy” oraz wdrażania kolejnych etapów reformy edukacyjnej. Zapewni lepszy dostęp do informacji edukacyjnej, pomocy i materiałów pedagogicznych. Obecnie środki na doskonalenie nauczycieli trudno koncentrować na najważniejszych zagadnieniach. Szkolenia odbywają się w różnym miejscach w mieście, na ogół nie przygotowanych do tego celu. Brakuje takiego, w którym nauczyciele mogliby zapoznawać się m.in. z ofertą podręczników i poradników szkolnych, najnowszymi narzędziami dydaktycznymi. Centrum stanie się nowoczesnym ośrodkiem, gdzie nauczyciele będą mogli nie tylko szkolić się, ale również pracować nad własnymi projektami i wspólnie tworzyć nowe rozwiązania. Spodziewamy się, że nauczyciele będą lepiej przygotowani do dydaktycznej i wychowawczej pracy w szkole.

2. **Organizujemy sprawniejszy system doradztwa metodycznego.** Centrum będzie inicjować i upowszechniać skuteczne metody nauczania i wychowania. Umożliwi bliższe związanie z miastem warszawskich doradców metodycznych (sto kilkanaście osób), którzy w chwili obecnej są nadzorowani przez wojewódzką placówkę doskonalenia nauczycieli i jednocześnie przez urząd miasta, co nie w pełni pozwala wykorzystać ten ważny zasób intelektualny do realizacji miejskiej polityki edukacyjnej. Doradcy pracujący we własnej placówce opracują szereg materiałów dydaktycznych dotyczących Warszawy przeznaczonych do realizacji w stołecznych szkołach, takich materiałów dotychczas brakowało. Spodziewamy się, że doradcy metodyczni będą w pełni wykorzystywani do realizacji zadań „Polityki edukacyjnej Warszawy”.
3. **Planujemy szersze wspieranie rozwoju i integrowanie środowiska dyrektorów szkół** (ponad tysiąc osób, licząc łącznie z wicedyrektorami), poprzez doskonalenie zawodowe, ułatwienie wymiany doświadczeń, promowanie twórczych dyrektorów oraz innowacyjnych rozwiązań w zarządzaniu, pomoc w organizowaniu się, umożliwianie kontaktów z dyrektorami z innych regionów kraju i zagranicy. Centrum odgrywać będzie ważną rolę w integrowaniu środowiska dyrektorów stołecznych szkół wszystkich typów i szczebli. Obecnie działające stowarzyszenie dyrektorów szkół i warszawski klub dyrektora szkoły nie mają siedziby oraz miejsca spotkań i twórczej pracy. Brakuje miejsca gromadzącego publikacje, materiały, opracowania przydatne dyrektorom szkół. Spodziewamy się, że powstanie stałe, przyjazne miejsce do spotkań i pracy warszawskiego środowiska dyrektorów.
4. **Chcemy bardziej uspołeczniać warszawską oświatę, wzmacniając wpływ rodziców i uczniów na szkoły.** Przedstawiciele organizacji rodzicielskich i rad rodziców, liderzy stowarzyszeń oświatowych oraz uczniowie i młodzież zaangażowana w działalność samorządową uzyskają możliwość artykułowania swoich potrzeb edukacyjnych, otrzymają „własne miejsce” - spotkań, pracy oraz kontaktów z nauczycielami, doradcami i dyrektorami szkół. Warszawskie Forum Rodziców i Rad Rodziców oraz Młodzieżowa Rada Warszawy będą w praktyczny sposób korzystały z Centrum. Spodziewamy się, że nastąpi rozwój wspólnot szkolnych, trzy „szkolne stany” (uczniowie, rodzice i nauczyciele) będą lepiej ze sobą współpracowały.
5. **Zamierzamy szerzej rozwijać europejską i międzynarodową współpracę edukacyjną,** co będzie przejawiać się z jednej strony w organizowaniu kontaktów, wizyt studyjnych i wymiany doświadczeń, tworzeniu wspólnych projektów edukacyjnych, z drugiej strony – w jak najlepszym wykorzystaniu funduszy unijnych przeznaczonych na rozwój oświaty. Obecnie poprzez działania urzędowe nie w pełni można wykorzystać pojawiające się możliwości w tej dziedzinie. Siłami Biura Edukacji trudno wspierać europejską współpracę szkół. Brakuje odpowiednio rozbudowanych „możliwości absorpcyjnych”

dla zagospodarowania środków unijnych na programy edukacyjne i społeczne. Spodziewamy się, że znacznie większy się skala współpracy międzynarodowej warszawskiej oświaty, przynosząca jej wymierne korzyści.

6. **Centrum będzie wspierało nauczycieli nowatorów i innowatorów edukacyjnych z organizacji pozarządowych.** W dobie kształtującego się społeczeństwa wiedzy warszawska edukacja musi rozwijać postawy twórcze oraz innowacyjność. Z każdym rokiem wzrastają środki na realizację programów edukacyjnych i wychowawczych w szkołach realizowanych przez organizacje pozarządowe, tutaj Warszawa może pozytywnie wyróżniać się w kraju, wykorzystując ogromny potencjał stołecznych organizacji. Obecnie obserwujemy trudności w kontaktach środowiska pozarządowego ze środowiskiem oświatowym. Organizacje pozarządowe nie mają często miejsc, gdzie mogą prowadzić szkolenia, wynajmują za pieniądze różne lokale w mieście, ponosząc niepotrzebnie dodatkowe koszty. Spodziewamy się, że Centrum stworzy naturalne miejsce kontaktów i wymiany nowatorskich doświadczeń pomiędzy środowiskiem oświatowym i pozarządowym oraz będzie mogło być udostępniane na szkolenia organizowane przez organizacje pozarządowe.
7. **Widzimy potrzebę zbudowania systemu doradztwa i poradnictwa zawodowego dla młodzieży.** W strukturze placówki będzie funkcjonowało Warszawskie Centrum Doradztwa Zawodowego otwarte na środowisko uczniów, absolwentów, rodziców i nauczycieli. Będzie ono informowało o zawodach i rynku pracy oraz wspierało młodych ludzi w podejmowaniu decyzji o wyborze zawodu i dalszej drogi kształcenia. W innych miastach takie centra doradztwa i poradnictwa już funkcjonują, w Warszawie taki kompleksowy system dopiero tworzymy. Z usług centrum doradztwa zawodu skorzystają uczniowie, jak też ich rodzice i nauczyciele. Spodziewamy się, że Centrum stanie się miejscem spotkań współpracujących ze szkołami doradców zawodowych, także ośrodkiem informacji, szkoleń oraz tworzenia materiałów w zakresie doradztwa zawodowego.
8. **Niezbędne jest stworzenie miejsca integrującego działania biur oraz jednostek miasta na rzecz dzieci i młodzieży oraz szeroko pojętej edukacji.** Centrum będzie działało na rzecz interdyscyplinarnej współpracy w tej dziedzinie, sprzyjało wspólnej pracy koncepcyjnej biur „pionu społecznego” Urzędu miasta. Obecnie biura edukacji, sportu, kultury, zdrowia, pomocy społecznej, komunikacji społecznej działają na wspomnianym polu w zbyt dużej izolacji. Charakter pracy biurowej w urzędzie utrudnia wypracowywanie koncepcji, metod realizacji pomysłów oraz potrzebnych materiałów. Szkolenia dla urzędników biur rzadko dotyczą zagadnień istotnych edukacji, odbywają się w różnych miejscach w mieście, na ogół nie przygotowanych do tej funkcji. Spodziewamy się, że Centrum stanie się miejscem pracy koncepcyjnej „biur społecznych” urzędu miasta oraz doskonalenia jego kadr, co prowadzić będzie do podniesienia jakości pracy pracowników samorządowych.
9. **Mieszkańcom stolicy potrzebne jest systemowe wsparcie „uczenia się przez całe życie”.** W pewnym stopniu Centrum będzie spełniało taką rolę. Chcemy, żeby stało się miejscem wspierającym inicjatywy edukacyjne odnoszące się do procesu uczenia wszystkich grup wiekowych. Zaczynając od najmłodszych dzieci, które jak wykazują badania najlepiej rozwijają się, gdy ich rodzice przygotowani są do roli pierwszych nauczycieli. Placówka będzie promowała wartościowe oferty edukacji formalnej i nieformalnej skierowane do dorosłych, w tym seniorów, uwzględniając także osoby uczące się „dla przyjemności” i rozwijające swoje zainteresowania. Obecnie oferta w tym względzie jest rozdrobniona, trudno scalać informacje, rozwijać koncepcyjnie sferę edukacji dorosłych. Ważnym zadaniem w pracy Centrum Innowacji będzie rozwijanie kontaktów i systemowej współpracy środowiska oświatowego z warszawskimi uczelniami. Spodziewamy się, że powstanie miejsce wspierające „uczenie się przez całe życie”, w tym promujące nowatorskie oferty edukacyjne dla dorosłych mieszkańców Warszawy.

10. **Warszawa zamierza budować swoją markę jako miasto nowoczesnej edukacji, miasto wiedzy i innowacji.** Z badań wynika, że mieszkańcy kraju postrzegają stolicę jako miejsce największych szans edukacyjnych, miejsce gdzie rodzą się nowe pomysły. Sami warszawiacy są otwarci na świat, zorientowani na rozwój, nie boją się eksperymentowania, poszukują nowych rozwiązań, chętnie się uczą. W tym kontekście Centrum może odegrać ważną rolę. Warszawiacy powinni mieć stworzoną jak najszerszą ofertę, aby stawać się społeczeństwem uczącym się permanentnie, społeczeństwem wiedzy zorientowanym na innowacyjność, eksperymentowanie, rozwój, kontakty ze światem. Obecnie taka infrastruktura wiedzy stopniowo się rozwija, czego przykładem jest m.in. budowa Centrum Nauki Kopernik czy Europejskiego Domu Spotkań Młodzieży. Konieczne są jednak nowe impulsy. Również w wewnętrznej i zewnętrznej (w tym międzynarodowej) promocji miasta powinniśmy w większym stopniu postawić na edukację i naukę. Spodziewamy się, że Centrum będzie działało na rzecz rozwoju jednej z głównych funkcji Warszawy, wzmocnienia tożsamości miasta opartej na wysokiej jakości edukacji, kapitału intelektualnego i społecznego.

Tworząc warszawskie centrum innowacji edukacyjnych, chcemy wykorzystać najlepsze doświadczenia polskich miast, które powołały lokalne instytucje edukacyjne oraz doświadczenia miast zagranicznych (w tym skandynawskich), w których funkcjonują wartościowe lokalne centra edukacyjne. Jednocześnie jesteśmy otwarci na dzielenie się własnymi doświadczeniami z innymi.

Dokładny opis założeń, celów, zadań, struktury i programu warszawskiego Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń zawarty jest w jego dokumencie programowym i statucie dostępnych na stronie internetowej. Zapraszamy również na Hożą 88 (już nazwa ulicy wskazuje, że tu będzie coś „do przodu”, a kumulacja ósemek przynosi ponoć szczęście).

(lato 2008)